

LESBRIEF
DE MARINIERSKAPEL IN DE DOELEN
Maandag 25 en dinsdag 26 maart 2019

SCHOOLCONCERTEN VOOR GROEP 7 / 8
onderdeel van Cultuurtraject Rotterdam

Een samenwerking van Concertgebouw de Doelen en
de Marinierskapel der Koninklijke Marine

Schoolconcert in de Doelen door de Marinierskapel

Het is weer tijd voor de schoolconcerten van de Marinierskapel der Koninklijke Marine. Zij spelen een instrumentale show, uitgevoerd in de Grote Zaal van Concertgebouw de Doelen te Rotterdam.

Deze concerten zijn onderdeel van het CultuurTraject.

Ook dit jaar is het programma ontwikkeld voor de groepen 7 en 8 met aansprekende instrumentale muziek. De leerlingen in de zaal hebben een gevarieerde rol. Ze luisteren, kijken, zingen, klappen, herkennen, zien, ervaren en swingen mee! Met deze lesbrieven kunt u de leerlingen voorbereiden op het concert, het bezoek aan de concertzaal.

Thema marine en zeevaart

Tijdens dit schoolconcert neemt de presentator de leerlingen mee in het beluisteren van instrumentale muziek en het herkennen van de instrumenten van een harmonie orkest. De muziek volgt een themalijn die is geïnspireerd op de marine, de zeevaart, een reis b.v. naar de Cariben. Rotterdam is de thuishaven van de Marinierskapel en de zee, avontuur, afscheid, hoop en vriendschap spelen een grote rol tijdens een zeereis. Een soms onbekende bestemming spreekt velen tot de verbeelding. Een reis waarin vriendschap soms op de proef worden gesteld; "Laat ons de weg wijzen, je kunt het niet alleen!"

Vorbereiding op het concert

Als voorbereiding op het concert zou u de volgende onderdelen met de leerlingen kunnen behandelen.

- **De Marinierskapel**

Doel: de leerlingen maken kennis met een harmonie orkest, de leerlingen (her)kennen instrumentale muziek en weten wat de functie is van de Mariniers.

Meer informatie b.v. www.facebook.com/marinierskapel en www.marine.nl/marinierskapel

- **Een concert in een concertzaal**

Doel: In een concertzaal is het oor het belangrijkste zintuig. Het vraagt best wel concentratie maar je kunt op veel manieren luisteren. Bijvoorbeeld met een luisteropdracht, een fantasieopdracht of een herken(quiz)opdracht.

Al kijkend herkennen(horen) de leerlingen dan ook de instrumentengroepen en de klanken. Alle klanken bij elkaar vormen een melodie of een lied, ze vormen een (bekend of onbekend)muziekstuk.

- **Ritmes klappen**

Doel: de leerlingen oefenen en spelen mee met een ritme; ze leren luisteren, ze herkennen het verschil tussen maat en ritme. Ze leren ritmes voor en na spelen. Dit ter voorbereiding op het meeklappen van een muziekstuk tijdens het concert.

- **De instrumentale muziek**

Doel: de leerlingen herkennen en begrijpen de functie van instrumentale muziek. De leerlingen leren luisteren naar een melodie-lijn en herkennen ook zonder gezongen teksten (van een lied) een melodie-lijn (van een lied).

- **Een lied (mee)zingen**

Doel: de leerlingen herkennen het verschil tussen instrumentale muziek met een melodie en/of muziek dat ter ondersteuning van een lied met gezongen tekst klinkt. De leerlingen kunnen meezingen (of ritmisch teksten rappen) met een instrumentaal muziekstuk dat live gespeeld wordt door een orkest

Toelichting op de voorbereiding op het concert (teksten, linkjes)

1. Meeklappen (ritmes en body percussion)
2. Muziek als sfeer, muziek voor de klank of muziek als begeleiding?
3. Refrein (Rap) Geef mij je hand
4. Refrein lied (zang) Uptown Funk

1) Ritmes meeklappen met of zonder muziekstuk

- In de maat

<https://www.youtube.com/watch?v=1VcnG9pXmBl> (Mary Poppins musical "in de maat")

- Doe mee met een ritme

<https://www.youtube.com/watch?v=Mnt6O8N6eDg> (ritme spel voorbeeld)

2) Muziek heeft meerdere functies:

- Muziek kan de sfeer en emotie versterken, als ondersteuning van een verhaal (b.v. filmmuziek; verdriet, angst)
- Muziek is een fraaie verzameling van klanken waar je naar kunt luisteren en je eventueel een eigen verhaal bij kunt maken (b.v. 'het lijkt op een storm of rivier)
- Muziek kan een activiteit ondersteunen en stimuleren (b.v. werk-liederen, marsen).

3) (mee) Rappen met een muziekstuk (Pak maar mijn hand)

De leerlingen rappen mee met het refrein van het instrumentale poplied van Nick & Simon.

Pak maar mijn hand, rap-refrein

Pak maar mijn **hand**, en stel me **niet** teveel vragen.

Je **kunt** niet als **enige** de **hele** wereld dragen.

Pak nou maar mijn **hand** en laat **mij** de weg wijzen.

Het **is** geen probleem om jeze-**lf** te bewijzen.

Pak maar mijn **hand** en stel me **niet** teveel vragen.

Je **kunt** niet als **enige** de **hele** wereld dragen.

Pak nou maar mijn **hand** en laat **mij** de weg wijzen.

Het **is** geen probleem om jeze-**lf** te bewijzen.

- - - - - nee je **kunt** het niet alleen.

Luister naar de verschillende versies:

(refrein van Pak maar mijn Hand, titel song De Scheepsjongens van Bontekoe)

- versie Nick & Simon als poplied (het orkest/band speelt de begeleiding, is de begeleiding)

<https://www.youtube.com/watch?v=odssLpkKEBU> (Nick & Simon)

- instrumentale versie (het orkest speelt de melodielijn, je 'hoort' en herkent de melodie)

Pak maar mijn hand
- RAPversie - MP3.mp3

(*instrumentale begeleidingsmuziek*)

4) Meezingen met het refrein (Uptown Funk)

De leerlingen zingen (en dansen) mee met het refrein van het instrumentale poplied van Bruno Mars.

Tekst Refrein Uptown Funk:

Girls hit your hallelujah

Girls hit your hallelujah

Girls hit your hallelujah

'Cause uptown funk gonna give it to you

'Cause uptown funk gonna give it to you

'Cause uptown funk gonna give it to you

Saturday night and we in the spot

Don't believe me just watch

Don't believe me just watch

Don't believe me just watch (4x)

Hey, hey, hey, oh!

Luister en kijk ter inspiratie b.v. naar het filmpje "Old Movie Stars Dance to Uptown Funk"

<https://www.youtube.com/watch?v=M1F0IBnsnkE>

De Marinierskapel

De Marinierskapel is een militair harmonieorkest met meer dan 50 professionele muzikanten. Deze muzikanten ook mariniers, beroepsmilitairen.

De Marinierskapel treedt wel 150 keer per jaar op. De muziekstukken (het repertoire) zijn zeer gevarieerd. Ze spelen alle stijlen, zoals militaire marsen tot pop-, bigband- en klassieke muziek. Ze hebben samen gespeeld met onder meer Jeroen van der Boom, Waylon en zangeres Maan. Ook bezoeken zij vaak het buitenland: zoals Amerika, Japan, Nederlandse Antillen en Dubai.

De Marinierskapel is een legeronderdeel

Natuurlijk hoort de Marinierskapel bij de krijgsmacht. De Kapel is onderdeel van de Nederlandse Koninklijke Marine. Muzikale begeleiding bij militaire ceremonies is haar voornaamste taak. Ze spelen op de veteranendagen, de doop van marineschepen, bij ontvangsten van staatshoofden en koningen en koninginnen.

Ze treden op in uniformen en als ze buiten optreden dragen ze ook nog een witte pet.

De volledige Marinierskapel (speciaal genomen foto in de Doelen)

Geschiedenis van de kapel

Bij de marine hoort muziek, al eeuwen lang.

In het begin, zo'n 350 jaar geleden werd muziek alleen gebruikt voor het geven van opdrachten. Door de trommels en fluiten (tamboers en pijpers) een bepaalde melodie te laten spelen kon de commandant een opdracht (een melodie) geven aan zijn manschappen, bijvoorbeeld: "Aan boord!".

Deze melodie noem je een signaal. Er zijn veel verschillende signalen die gebruikt worden.

Aan boord

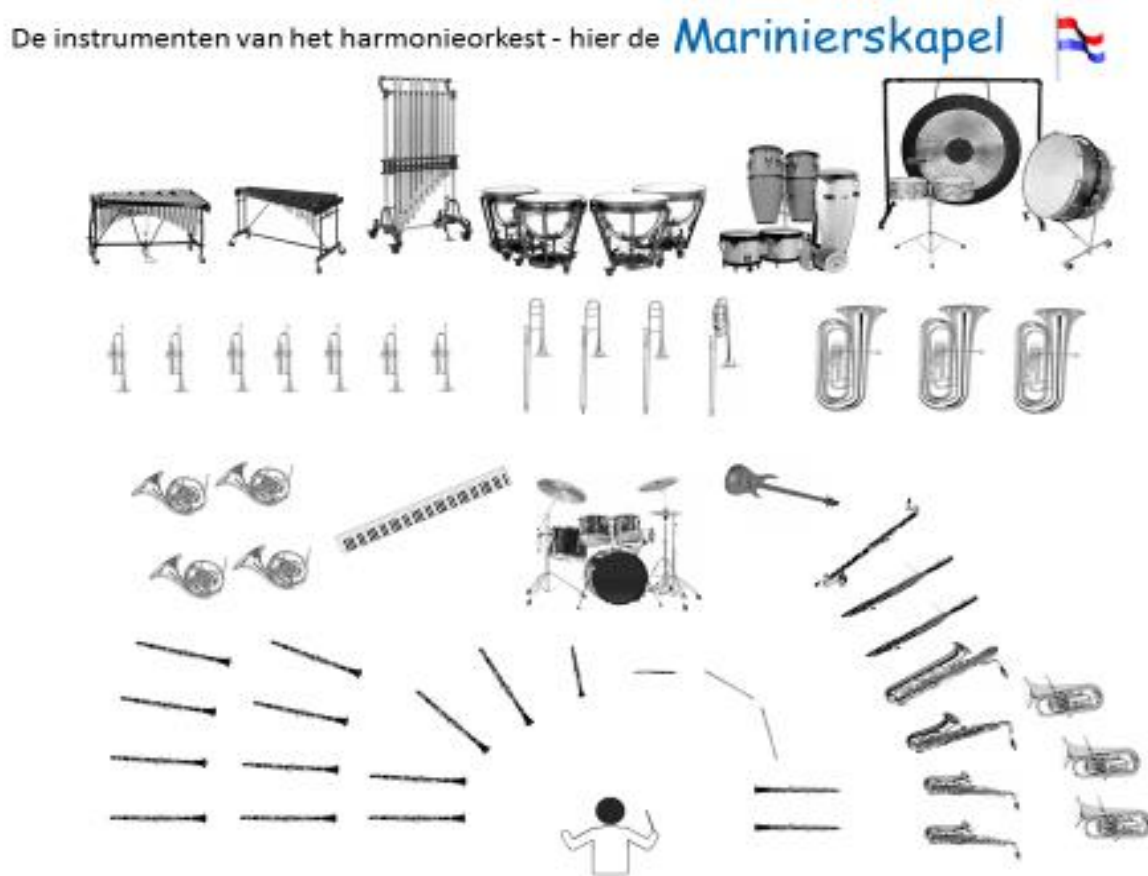
In 1799 mochten er voor het eerst muzikanten mee aan boord voor lange zeereizen om de verveling te verdrijven. De bemanning vond het prachtig en sinds deze tijd hoort ontspanningsmuziek bij de marine.

De Dirigent

De dirigent is de muzikale leider van een orkest. Hij zorgt dat het orkest 'bij elkaar blijft' en tegelijk begint en eindigt. Dit dirigeren doet hij vaak met het dirigeerstokje, een verlenging van zijn arm, zodat de muzikanten hem goed kunnen zien. Dirigent Renato Meli dirigeert deze concerten graag omdat de muziek afwisselend, leerzaam en vrolijk is.

OrenOpen Website

Kijk ook eens op de OrenOpen website (gemaakt door de Rotterdamse muziekinstellingen speciaal voor het onderwijs) voor uitleg over het dirigeren en voor het maken van een eigen dirigeerstok. <http://www.orenopen.nl/#/story/dirigent>

De instrumenten(groepen) van een harmonieorkest

Het harmonieorkest is een blaasorkest waar geen snaarinstrumenten aan meedoen.

Koperen blaasinstrumenten: trompet, hoorn, trombone, tuba

Houten blaasinstrumenten: dwarsfluit, hobo, fagot, klarinet, saxofoon

Slagwerkinstrumenten: grote trom, triangel, pauk en marimba